

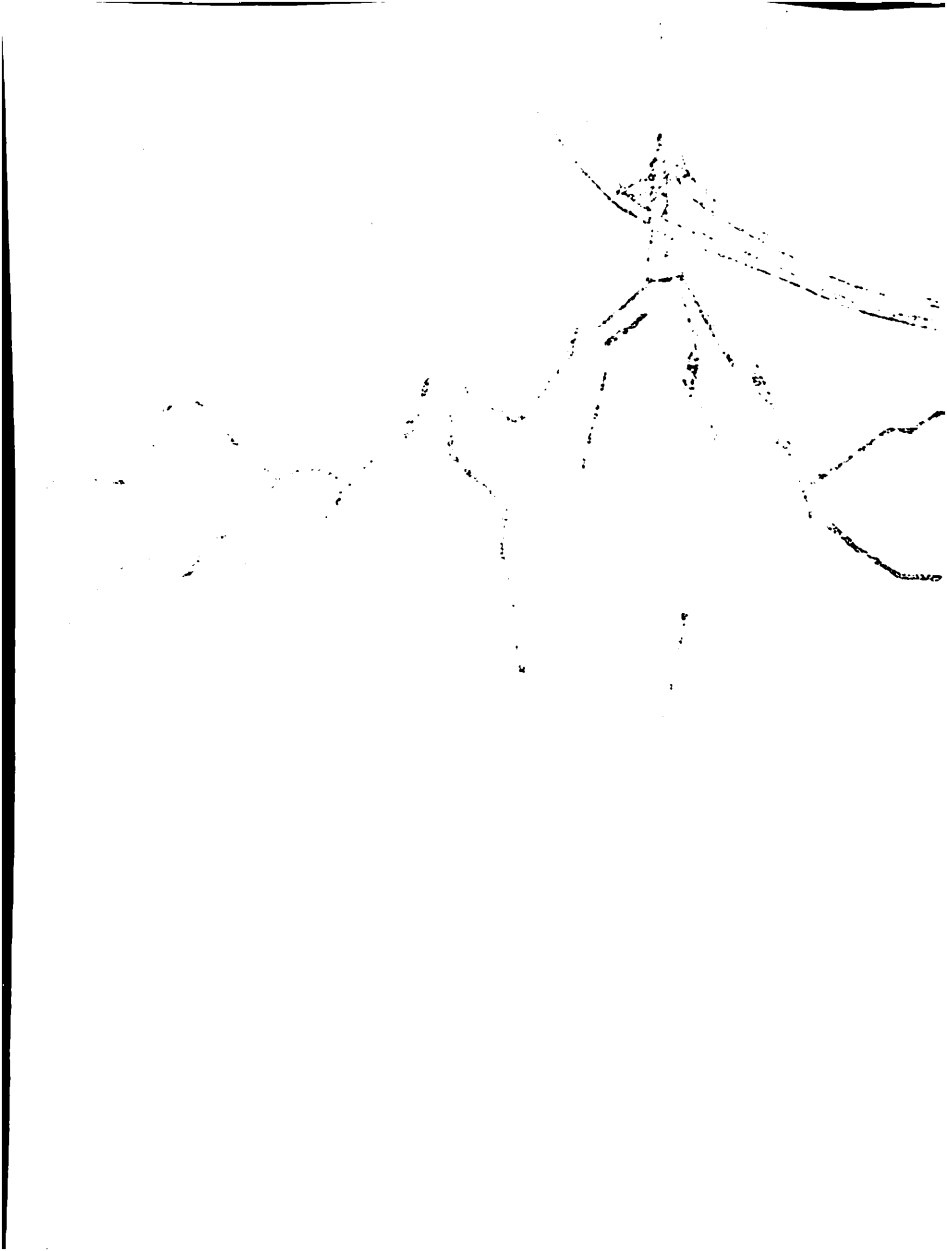
8SH-1

GJOKE BECI

B 35

KUR
ZGJOHEN
BJESHKET

891.983-1

1335

S

GJOKË BECI

KUR ZGJOHEN
BJESHKËT

(Vargje)

~~50589~~

11549

SHTËPIA BOTUESE «NAIM FRASHËRI»

MENDIME BUZË LUMIT DRIN

Na fliste për Drinin mësuesi flokëthinjur:
— Kur rrëshqet mes alpesh si përbindësh i zgjidhur
Uji i tij i errët nëpër shtrat të thellë
Frikëson madje dhe kuçedrën në shpellë.
Drini përmyt grunjërat, prish gurin e bën
kokrrizë. . .
E ç'nuk na thosh dikur, mësuesi i gjeografisë!

Mengadalë, o Drin! Mos e merr rrëmbyer!
Fjalën nuk ta prenë shekujt, as malet,
Por këta punëtorë që shkëmbin kanë zbrërthyer
Po e mësojnë vrullin tënd të ndalet.

Vërtet Drin, ti di më shumë se ne. . .
Pa na trego me pëshpëritjen e valëve
Si i mbajte mbi vete lugjeve, atje,
Rrëketë e gjata të dhimbjes së maleve?

Brëketë që vareshin teposhtë nga kodrinat,
Ç'të thoshin kur derdheshin përmes shkulmit tënd;
Nervoz, kur thyeje mbi valë vetëtimat,
Drita elektrike mos vallë të shkoi ndërmend?

Brigjeve të Drinit, kur vjeshta ze afrohet
Pemët lidhin kokrra dhe rëndojnë degët...
Ai shkund ëndërrimet e dridhshëm zgjohet
Duke kërkuar brigjeve të bukura delet.
Që larg sheh të bardhat shtëpitë e puntorëve,
Shtylla elektriku që lidhin kokrra të zjarrita;
Pastaj ndjek rrugës kollonën e izolatorëve,
Takon fshatarë të ngarkuar me radio e llamba!
Po, Drin! Kjo është stina e madhe e dritave,
Këtë stinë ja shtoi Shqipërisë Partia!
Kjo stinë është si ajo e luleve, e drithrave
Hambaret e gëzimit në të po i mbush malësia.

Mjaft pat krisë pushka n'atë breg Drini...
S'ka më ujë për rrëketë e elegjive!
Kjo bateri minash dhe maloren peshë e dridhi,
Shih si zgjaten maleve fitilat e energjive!
Kanë vënë veshin kreshtat e dëgjojnë.
Kanë shtuar ujin gurrat e vërshojnë.

* * *

Krisën minat mbrëmë. Jehona mbeti.
Hej, ç'na shuan mallin e betejës
Ne që erdhem dje nga Kryeqyteti
Vullnetarë këtu, në Vaun e Dejës.

Ne që morëm rrugëve përshëndetje
Dhe me dritën ramë në dashuri,
S'na shqetësojnë lulishteve pikëpjekje,
As blerja e një kostumi të ri.

Këtu ne gjetëm vrullin që nuk ndalet
Dhe u shkrimë me të për të marshuar.
Pra mblidhu Drin, a po i dëgjon malet
Si zgjatin këngën e dritës së pashuar!?

Kanë venë veshin kreshtat e dëgjojnë.
Kanë shtuar ujin gurrat e vërshojnë.

Rrëketë që vareshin teposhtë nga kodrinat,
Ç'të thoshin kur derdheshin përmes shkullmit tënd;
Nervoz, kur thyeje mbi valë vetëtimat,
Drita elektrike mos vallë të shkoi ndërmend?

Brigjeve të Drinit, kur vjeshta ze afrohet
Pemët lidhin kokrra dhe rëndojnë degët...
Ai shkund ëndërrimet e dridhshëm zgjohet
Duke kërkuar brigjeve të bukura delet.
Që larg sheh të bardhat shtëpitë e puntorëve,
Shtylla elektriku që lidhin kokrra të zjarrita;
Pastaj ndjek rrugës kollonën e izolatorëve,
Takon fshatarë të ngarkuar me radio e llamba!
Po, Drin! Kjo është stina e madhe e dritave,
Këtë stinë ja shtoi Shqipërisë Partia!
Kjo stinë është si ajo e luleve, e drithrave
Hambaret e gëzimit në të po i mbush malësia.

Mjaft pat krisë pushka n'atë breg Drini...
S'ka më ujë për rrëketë e elegjive!
Kjo bateri minash dhe maloren peshë e dridhi,
Shih si zgjaten maleve fitilat e energjive!
Kanë vënë veshin kreshtat e dëgjojnë.
Kanë shtuar ujin gurrat e vërshojnë.

* * *

Krisën minat mbrëmë. Jehona mbeti.
Hej, ç'na shuan mallin e betejës
Ne që erdhem dje nga Kryeqyteti
Vullnetarë këtu, në Vaun e Dejës.

Ne që morëm rrugëve përshëndetje
Dhe me dritën ramë në dashuri,
S'na shqetësojnë lulishteve pikëpjekje,
As blerja e një kostumi të ri.

Këtu ne gjetëm vrullin që nuk ndalet
Dhe u shkrimë me të për të marshuar.
Pra mblidhu Drin, a po i dëgjon malet
Si zgjatin këngën e dritës së pashuar!?

Kanë venë veshin kreshtat e dëgjojnë.
Kanë shtuar ujin gurrat e vërshojnë.

DJE TE LAPIDARI

Erdha dje me rininë te lapidari,
Ishin mbledhur shumë njerëz
Shumë këngë, shumë dashuri,
Mes tyre kishte vajza me uniformë ushtari
Ashtu siç kishte vajza me shami.

— Këtu na ra një shok — tregon oficeri;
Ishte i ri, si ti djalosh, kështu i gjatë.
Ishte zemërmënë. Kishte forcë artiljeri,
Luftoi me gjermanët heroikisht — një me gjashtë.

Ai kish veç një nënë, e donte nënën shumë;
Na fliste për të shpesh ditëve dhe netëve
Dhe kur flinim duke ecur në rrugë e nëpër lumë,
Dhe kur pastronim armët pas ndonjë përpjekjeje.

Atë ditë ai ra mbi të dashurin top të tij,
U shkri me të, u bë pjesë e pandarë çeliku

Dhe ja, atje poshtë tani çlodhet ai
Si rapsodi e heshtur në një gjoks kreshniku...

* * *

Erdha dje me rininë te lapidari,
Ishin mbledhur shumë njerëz, shumë këngë
Nën qiellin blu.
Mes lisash, mes kodrash ku tokën bleron bari
Na u duk se tha dikush: — Jam dhe unë këtu!

TREGIMI I VETERANIT

Një muaj sëbashku. Erdhi dita e përcjelljes.
Ka më pak fletë se njerëz te ky mriz.
Durrshake e mirditore ja nisin mbledhjes:
Veterani këngën ndal, e fjalën nis. . .

— S'jemi miq, por jemi vëllezër shqiptarë,
Këtë emër në çdo zemër ruajtëm thellë,
Porse shekujt nëpër rrokje e patën ndarë
Hasmërinë përmes tyre duke mbjellë.

Veçse rrokjet nga rrebeshet nuk u ndanë;
Me gjak shokësh i salduam atë Nëndor,
E bëmë bombë këtë emër për tiranët,
E bëmë flamur mbi Korab e mbi Tomorr!

S'patëm kohë për t'u çmallur kështu grup
Për t'u rrokur me kaq zjarr e dashuri,

Se atdheu kishte plagë nëpër trup.
Se dhe rrugët të qenë mpirë, Shqipëri!

Ja pse malli është i fortë. Bjere dorën!
Ndaj atdheu është i shtrenjtë. Merre besën!
Me këto duar dimë ta mbrojmë ne fitoren.
Për partinë kështu së toku dimë të vdesim!

KIRURGËT E MALEVE

— *Shokëve të mi gjeologë* —

Rreth maleve
Nata duket sikur rrënoqethet.
Dhe lisi me lëkurën më të regjur,
Nga të ftohtët dridhet...
Bjeshka mbështjell kodrave
Bardhësinë që bora e përjetme ka shpalosur.

Ata nga bujtina dhe gjiri i shokëve
Dalin shpejt:
Shokët s'duhën zgjuar.
Përmes ëndërave të tyre,
Një mëngjez të kthjellët,
Nesër do të sjellë
Ky turn i tretë
I gëzuar.

Me mushama dhe fjolla bore veshur
Ecin.

Pas zërit të sondës
Rrugën duke ndjekur,
Ecin.

Ata e dinë:

Një natë të errët
Dhe më të gjatë se ajo e së kaluarës
Do shpojnë tej për tej
Koronkat e sondave.

... Vështrojnë kampionët. Përqafohen.
— Ti tokë ke nevojë të operohesh:
Plagët janë të lashta, shekullore.
Shumë terr derdhën kohrat mbi ne,
Që të mos guxonin malësorë e malësore
Plagët e tokës,
Mrryljen e tokës,
Ankthin e tokës, floririn e tokës
Ta vështronin drejt në sy!

Kohrat deshën të na rrëzonin, tokë e dashur,
Po rrënjët ti na i ushqeve me trimëri.

Ndaj ne i mundëm të gjitha: *Ne çështim e m*

Dhimbjet

urinë

terrin

Duke t'i operuar plagët e rënda ty.
Tani ti tokë ndjen mbi supet e maleve
Shqetësimin dhe këngët e kërkuesve të mineraleve.

Ata, si kirurgu të sëmurin
Pastrojnë nga «mish' i huaj»
Të kuqin,
Të shëndritshmin,
Të nevojshmin,
Gurin.

Atë gur, o tokë, e mbajte thellë në gji
Askujt s'ja tregove,
Askujt s'ja dhe;
Dhe askujt s'do t'i duket nesër çudi,
Që ne na e dhurove,

Vetëm ne,
Se ne në vazhdim të krismave partizane
(Nga të cilat lindën krismat e çekanëve)
Krisma të reja lëshojmë mbi male.

Kështu, nga të gjithë brezat që shkuan
Plagët e shekujve, ne
Përjetësisht t'i shëruam.

Do të ndjesh, o tokë përsëri, në krahuar
Gjëmimin e minave dhe këngëve
Dhe do të dridhesh nën gurët e çmuar
Duke ndjerë më pranë
Rrahjet e zemrave.

Janë më të rëndë ata gurë se pesha e fjalëve,
Ndaj, sonte s'kanë të ftohët aspak,
Kërkojnë shumë e flasin pak
Kirurgët e maleve.

GJIROKASTËR

Dhjetë vjet piva ujë, thitha ajër të pastër
Rrugëve të tua të pjerrta, të gurta,
Ku bisedat e njerëzve të tu, Gjirokastër,
I dëgjova si fjalët e urta.

Sopotit mëngjezeve te zbret kaltërsia,
Ashtu si partizanët kur sollën lirinë;
Mua në shpirt e ngrohët më hyri poezia
Si dhe kënga për Muzo Asqerinë.

Si rrjedhja e ujrave të kaltra pranverore
Nga lagjet e tua zbresin njerëz të fortë
Dhe shkrihen në lumin e ditëve punëtore,
Në lumin më të vrullshëm në botë.

Në «Qafën e Pazarit» (ky emër duhet hequr)
Nuk ka më pazar thashethemesh,

Gabimet e shekujve rrugëve duke ndrequr
Pashë duarartët punëtorë të kalldrëmeve.

Pastaj duke ecur mbi gurët e latuar
Ndonjë motiv më ka lindur patjetër
Për dy të rinj të sapo dashuruar
Apo për kalanë e murrme, të vjetër.

Me shokët e mi letrarë shpesh rrugës
U frymëzova nga njerëz, fusha, male...
Por nga Palortoja, nga muzeu i luftës
Më buron dashuria dhe kënga më e madhe.

KUR ZGJOHEN BJESHKËT

Kur zgjohen bjeshkët, hedhin sytë nga fushat,
Afish i mëngjezit ndez dëshirën për punë;
Shamitë e aksionit zbukurojnë gushat.
Siç zbukuron kodrat, pranverës, një lumë.

Shamitë e aksionit dhe pantallonat gri
Mbetën në trupin e cucave malësore
Një kujtim i bukur — peisazh i ri
Mbi shkrepat dhe shamitë e zeza shekullore.

Me flokë të lirë shpupuritur në fllad
Të parat rendin këto cuca përsëri
Aty ku hapet rrugë e re në fshat,
Duke thyer shkëmbej dhe koncepte me qysqi.

TINGUJ TË VENDIT TIM

Ulem këmbëkryq në një cep të prehrit tënd,
O vendi im
Dhe dëgjoj tingujt e një kënge të lashtë.

Një tingull më vjen nga koha e Skënderbeut
(Sapo doli nga teh i shpatës në muze.)
Një tjetër nga ballkon i Vlorës së Ismailit,
Ku gjysma e hënës ra copë-copë përdhé.

Shqipëri,
Hej, sa trimëri ti mbolle
Në fushën e madhe — Histori,
Dhe u ujite me gjakun, që nëpër kohra derdhe.

Po turqit? ç'deshën turqit që të vinin
(Dy herë në vit)
Në të mbjella dhe në të korra?...

Ç'libër të bukur fshihje në këto brigje
 Që erdhën ta lexonin akademistë nga Europa,
 Apo historinë tënde me të rreptat ligje,
 Më t'ashpra për ta se këto male me sopa!

Shekujt i bëre shportë me plumba dhe krisma!
 Shekulli i Njështë gjëmime të reja ndizte,
 Kur do të lindte dielli mbi heroizma
 Lindi në Tiranë Partia Komuniste.

O brezi im që pushkën herët dot s'e kape
 Kur lindi partia, ti ishe i mitur;
 Ne deshëm të mbushnim qiellin me ballona
 Në njëmijë ngjyra spektrash të ndritur.

Po ballonat tona s'i lanë të ngriheshin
 Avionet armiq,
                                     që me malet grindeshin
 U deshën pushkët partizane të ushtonin
 Që qiellin e nxirë ta pastronin.

Më shumë se një çerek shekulli
 (Ngjyrosur me rrezet e diellit të Nëndorit)
 Tesera jote, Parti
 Rriti në fletën e parë
 Emërin Shqipëri.

I thjeshtë ky emri yt, Parti
Por tingull i dashur, si zëri i së vërtetës,
Në megafonët e revolucioneve proletare.

Atdhe
Rritet kënga jote,
Tinguj të rinj përditë më rritin mua.

Unë dua të jem një notë
Diku,
Në këngët e tua,
Në tingujt e tu.

BALLADË PËR SHKURTE CARËN

Rrinin majat si motiv i trishtuar
Mbi fshatin tonë rreth kullave të larta;
Trishtimi i tyre në shpirt na brofi
Kur zbriti nata
Kur nxiu nata!

Nga mbledhja ti dole tepër e gëzuar.
Komunistët trishtimin pas dore e linin!
Nxitoje. Në shtëpi feneri të priste i pushuar,
Që të lexoje sërishmi Leninin.

Nga era e mendimeve të tua optimiste
Fërgëllonin fletët nën dritën e fenerit;
Ndërsa në mur buzëqeshur të priste
Portreti i shtrenjtë i Enverit.

Rrugëve të ngushta në pyllin e ngjeshur
Nxitoje mbi kalin e bardhë të gëzimit,
Se rrugëve të ngushta, o Shkurtë, kishe gjetur
Rrugën e gjërë të qëllimit.

Mes dritës së hënës gjykoje për... dasmat,
Për honet e zeza, për lulet, për basmat,
Për shoqet e tua duar-arta.

Tek po ëndërroje kërcitjen e minave
Dhe varg pas tyre vagona minerali
Dëgjove ca zëra të mekur si të minjve...
... Një krismë që ëndërat t'i ndali.

Nuk i pe lisat sesi ulën kokën
Dhe të pyetën se ç'po shihje ëndër.
Kishe përçafuar fort Ti, tokën,
Ishe shkrirë në fjalën më të ëmbël...

Si mund të t'zgjonte klithm' e kriminelit?
Flladi i bjeshkës mbi supe të kish zbritur!
Kishe ngjeshur brez me yje belit,
Kishe vënë mbi ballë hënën e ndritur.

O motër, u ngrit Mirditës trimëreshë
Zemrimi ynë — vullkan mbi kriminelët...
Ti, Shkurtë, ëndërron mes njerëzish
në Kurbnesh
Me një brez me yje ngjeshur belit.

KUR SHKOJ NË TELEGRAFË

Tingujt e telegrafës i dua sa dhe të muzikës
Ti shok muzikant mos më vështro shtrembër!
Dikush dashuron poetikën e uzinës:
Por unë jam telegrafist — më pëlqen ky emër!

Dhe kur shkoj në telegrafë, ditën apo natën
Zërin e atdheut nëpër tela ngado ndjej
Dhe e njoh si zërin e dashur të nënës!
Kilometrat e tij me këta tre gishta nuk maten
Për dy gjëra janë këta gishta:
Për ritme dhe këmbëz!

MBI URËN E FANIT

Që unë kam qëndruar mbi urën e Fanit
Kjo, sigurisht, askujt s'i hyn në punë,
Nëqoftëse nuk flas për uzinën e metalit,
Nëqoftëse s'bisedoj me oxhaqet gjuhë shtëllungë.

Malet përreth vazhdojnë të mendojnë,
Me fshesë të gjelbër u fshiu thinjat pranvera.
Puntorët në uzinë shkallë të reja montojnë,
Rritu shpejt — po i thotë uzinës miniera.

Dhe rritet kështu një furrë e re, mbi tokë,
E zjarrtë dhe e madhe sa zemra e kolektivit,
Prej saj rrjedh si llavë, ajka e bakrit, shokë
Dhe shkrihet aty ndryshku i individit.

Artereve të uzinës rrjedh bakër i kuq.
Forca e atdheut shpërthen dritë nër tela.
Nga dheu i taracave Fani vjen i kuq,
Ndërsa lart ngjiten minatorët me martela.

BISEDË ME VAJZËN

Përse, o vajzë, dorën e frikësuar
Në gishtat e mi e lëshove tërë heshtje,
Si një mendim të gabuar,
Që kërkon ta tërheqësh?

Unë jam elektrikist,
Montoj llamba nër male,
Atje ku uria dikur hahej në vend të bukës;
Atje ku kanuni përhapte dhimbje të madhe
Sa dhe plagët e luftës.

Ndaj, o vajzë, këta gishta sdijnë naze;
M'i ashpëruan telat vezullues;
Për ta është i vogël rreth i një unaze,
Siç ish e vogël martesë me shkues.

A ka unazë më të bukur se kjo
Që ne po u lidhim maleve ndër gishta,
Se dhe dashurinë tonë e çliron ajo
Duke përvëlur frikë, kanune, krishta.

PËR MIGJENIN

O njerëz që montoni llampa në bjeshkë
Sikur montoni zikzake rrufeshë,
Ndaluni pak, kjo s'është gjë e thjeshtë,
Janë motivet e dritës,
Që Milloshin ngritën peshë.

Në dëgjofshi ju, gjëmime të largëta
Jo, mos u ndalni, shpejtojeni montimin:
Është kënga e tij, ngjitet majave të larta
Për të përshëndetur
Elektrifikimin!

DUVAKU I GRISUR

Duke grisur duvakun faqe gjithë katundit
Gjystja u çeli cucave derën e guximit;
Atë e patën mbyllur nenet e kanunit,
Siç mbyllin ferrat një udhë të harruar,
Siç mbyllin kuçedrat rrjedhën e burimit
Në një legjendë të lashtë, të trishtuar.

DËSHIRË

Në netët e qeta,
Në ditët kur kopetë ngjiten në veri
E rinia zbret në trase,
Ditëve që lindin mbi vrull e poterë,
Trokasin në portat e tua, atdhe,
Me qindra e qindra postjerë.

Që të trokas në zemrat e njerëzisë,
Do doja të jem
postjer i poezisë.

NJERIU I BRONXTË

Kur zbresin nga bjeshkët malësorë e malësore
Me zemër kuvëdojnë me bustin buzë udhës,
Atë e përshëndesin sot cucat mirditore,
Që me këngë dhe vrull po i shkojnë hekurudhës.

Flamurët fërfërijnë mëngjezeve me diell,
Nga busti, i bronxtë buzëqesh Bardhok Biba;
Farën e këtyre ditëve, me partinë këtu pat mbjellë
Ndaj në bronx dhe në këngë e derdhi atë Mirdita.

NJË DRITË E FORTË

(Për Pjetër Lleshin)

Kur zemrim' i natyrës me ndërgjegjen tënde
ndeshi

Shpërtheu atbotë një shkëndi e fortë!
Na mbete vetëtimë në muzg të atij rrebeshi
Në ndërgjegjen tonë —
Një dritë e fortë!

... Dhe pati nën linjat e tua, o Pjetër Lleshi
Shkëmbinj të bardhë, të latuar,
Hone të thellë dhe ujqër të tërbuar.

Majë shkëmbinjve të lidhje lajmërimet,
Kurse honeve gremisje paragjykimet!

Furtuna të hodhi tërbimin supeve
Ty, kundërshtarit
Të këputjeve,

rehatllëkut

dhe acarit;

Po ti vazhdove rrugën tënde nën tela
Duke ndërlidhur brohoritjen e fshatarësisë.
Dëgjuan malet dhe honet e thella.
Kolektivizimin e bujqësisë!

Veç ti nuk munde të dëgjosh
Këngët që këndojmë për ty,
Ato ushtojnë Shqipërisë qosh më qosh
Kudo ku lidhim linja përsëri.

LETËR STUDENTES

Ne jemi një grup të rinjsh nga katundi.
Sapo u kthjem nga tokat e reja;
Kur kujtojmë djersën që shterpsin' e tokës mundi,
Na duket se kthehemi fitimtarë nga beteja.

Nga bjeshkët në katund sonte gëzimi ka zbritur,
Hej, shoqja jonë, po çmendet çiftelia!
Edhe ajo e di: Ti drejt nesh je nisur,
Pra shpejt, agronome të pret ty malësia!

Atje në fakultet shumë shoqe do të kesh zënë...
Fshati sonte s'fjeti. Lindja flakë u ndez.
Merri dhe buzëqeshjet tona, o shoqe, për tu thënë
Të gjithë studentëve, më fuqishëm:
Mirmëngjez!

PYETJE POEZISË

Poezi, o e gjelbëra ndjenjë,
Në gjoks këtij malësori
I dhe rrahjet e para
Kur midis flokëve gështenjë
I kanë mbirë dhe thinja të bardha...

— Luftuam burokratët që, me kokë në letra
Harruan fare se këmbët i kanë në tokë!
Heu, sa fishekë na u deshën për zakonet e vjetra!
Dhe kështu, siç e shihni: — u thinjëm, shokë!

Në rrugën tonë mbajtëm ca shënime:
Vargjet e para qenkan si hapat e para!
Na thuaj poezi, që na ndez me frymëzime:
A prishin punë thinjat e bardha? —

. . . Ky malësor u thinj pa ndjerë keqardhje,
Se këngët i zjejnë vullkan në kraharuar;
Vargjet janë të kuq, nuk durojnë zbardhje
Si flokët e tij mbi ballin e vijëzuar.

NGA DITARI I VITIT 1967

1) Partia

Partia ime është forca e zemrës shqiptare
E grumbulluar në shekuj trimërisht;
Është ndërgjegjja jonë revolucionare
Gatuar me vetëtima të zjarrita stuhish.

2) Rend kënga

Të shkruaj për ty Shkurtë, më tha nëna,
Më thanë vëllezërit, motrat mirditore,
Më tha gjyshi i dëshmorit — Prenga,
Më thanë malet, gurrat argjendore.

Të gjithë të njohin anembanë, motër.
Të gjithë të duam siç duam partinë;

Vërtet ti linde në një fshat të Shkodrës
Po vëllezër e motra ke në gjithë Shqipërinë.

Gjyshja Vitë këndon në Myzeqe
Tek përkund të shtrenjtën mbesë te vatra
Një ninullë të bukur dhe të re:
— Të më rritesh yll si Shkurte Vata!

Vajza rritet. Kënga rend te vullnetarët,
Flladi që shpalos flamujt e shpërndan
Në Pecaj

Tragjas

Vërzhezhë

Maqellarë...

Atdheu këtë këngë në buzë e mban.

3) Një urim i ri

Nga të panjohurit e mi
Më i dashuri,
Nga të panjohurit e mi
Më i afërmi,
Emrin tënd mes heronjve të kohës e gjeta,
O Fuat, trim pa sy,
Tungjatjeta!

Sa shpejt ta mësuan emrin shqiptarët mbarë,
Të nesërmen na u duk se njiheshim dhe më parë
(Siç njohin shokët e turnit të natës
Sulmuesin më të mirë të brigadës.)

Na thanë se dritën që të shkrepse si nur
Ta rrëmbeu një bombë gjermane dikur.
Po të kish mbetur gjallë gjerman i egër
Do të ngërdheshej kur të shihte sytë e gjelbër. . .

Po ti e munde histerinë e armikut dhe errësirën,
Me sytë e partisë ti sheh gjithë hapsirën,
Sheh bimët e arës, ndjen tingullin e shatës,
Ti ngrihesh e shtyn para karron e Shkurte Vatës!

. . . E nisi mirditorja cucën në hekurudhë;
Një urim dëgjohet në të dalë të fshatit:
— Të na dalë pesë herë sulmuese, he burrë!
Për atdheun vetmohuese të jetë, si Fuati.

4) Forca e partisë

« . . . Shihni se ç'bën forca e madhe e partisë. . . ! »

ENVER

Kur shqetësohet deti,
Kur tërbon tërmeti,

Kur lëkundet dheu,
Kur thërret atdheu
Bijtë e Shqipërisë kush i çon në këmbë?
— Zëri i partisë — Madhështorja këngë!

Një tërmet i egër
Theu dru e tjegull,
Na rrafshoi shtëpitë,
Ku t'i çojmë fëmijtë?
Vëllezërit për vëllezërit kush i çoi në këmbë?
— Zëri i partisë — Madhështorja këngë!

Rendin muratorët,
Labërit, Zadrinorët,
Teknikë, shoferë,
Dimërin e bëjnë verë!
Shtëpitë e rrafshuara kush i çoi në këmbë?
Forca e partisë — Madhështorja këngë!

5) Vrapon drita

U shkrinë poetët dëshires së madhe
Atdheut t'i bëheshin pak dritë.
Dhe zemrat e tyre i lanë mbi male
Si armë të pazbrazura tek frëngjitë
Kjo ëndër e lashtë dhe dëshirë e largët
Qe shkruar në Traktin e parë të Partisë;
Sot në linja tensioni të lartë
Vrapon e ndezur
Shqipërinë ta shëndrisë!

FORCË NGA MALET

— *Për njerëzit me uniformë* —

Ju njohim, o njerëz me uniformë,
Mbi shkëmbin e rreptë
Nën gjethin e njomë,
Me pushkën partizane në sup tek marshoni,
Me pushkën e trimave në sup
Ju vigjiloni!

Ju shohim, o njerëz me uniformë,
Kur taracave derdheni si bujq me diplomë;
Kur djersën ia falni lodhjes që s'e përfillni
Maleve, ku forcë ju merrni dhe mbillni!
Poligoneve, piramidave
Dhe ne jemi me ju

Netëve të ftohta
Dhe mëngjezeve blu.

E mbani ju veshur uniformën e ushtarit
Për të mbajtur ngrohët lirinë e shqiptarit.

KUR LIND DIELLI

Me flakë të kuqe errësirën përcëllon,
Ngjitet e vështron në çdo majë epike;
Më duket ky lëmsh i zjarrtë kur agon
Si syri i ndezur i pushkës komite.

Kështu, pushkët shkrepnin tek ne mbi shpate
Të përcëllonin natën dhe robërinë,
Bashkoheshin me to të tjera ndaj nate,
Si duartrokitje të forta për lirinë.

MEDALJA E POETIT

Këndoi thëllëzën dhe petalet,
Këndoi burimin dhe barinë,
Në gjoks ai mbajti si medalje
Emrin Shqiptar
Edhe Lirinë.

I tillë u end mes klimës së Anadollit
Përmes stuhisë së mallit për atdhenë,
Kur pinte tok me kafën e Stambollit
Urrejtjen e hidhur
Urrejtjen e thellë.

Ndaj nga buzët e stuhishme
Rrodhën vargjet atëherë
Si një rreze e fortë, e ndritshme:
... «Kujto vendin tek ke lerë...».

PËR VARRET E HUAJ

Të rënda këto varre që shpuan këtë tokë,
E fortë kjo tokë që mbajti këto varre.
Kur pushka shfrynte urrejtjen e fortë
Armiqtë të mundur u fshehën në varre.

Kjo tokë s'duronte t'ju mbante në gji,
— Ëndërronjës statujash me kryet në ré —
Ndaj ju ktheu në varre pa nam e lavdi,
Mbuluar nxituar me tri kazma dhé.

Dikush për ju mund të mbajë medalje
Dhe t'ju përshpirtë me kryq e pëllumba,
Por plumb të rënda ç'ju peshojnë këto male,
Që ju guxuat t'i goditni me plumba...

... Dhe sot kudo ku jini e s'jini,
Mos i harroni, armiq, këto varre,
Ulni ballin, të mundur, e rrini:
Marshon Shqipëria

Njëzetepesëvjeçare!

MOTIVE MIRDITORE

* * *

E ndrojtur, si lypse e dikurshme mirditore
Kjo udhë e vjetër nxjerr kryet në tërthore
Që falje t'u kërkojë përditë udhëtarëve
Për opingat që u grisi ndër shekuj baballarëve.

Rrugë të ngushta që kalbeni nën gjethe,
(Që lëkunden të verdha si duar me ethe)
Kryet e ndrojtur buzë xhadeve nxirrni
Ëndërrimet padashur si shtiza m'i therni:

Me ju, o rrugë të ngushtëza fare
Mirdita ndër lidhej me botën e madhe!

O Mirditë nënoke! Këtyre rrugëve të ngushta
Sa herë shtrënguam opingat lekurë lope
Mëngjezeve të hirtë, mbrëmjeve të vona
Kur vërtiteshim rreth globit të halleve tona
Në diell dhe shtrëngatë.

Në supe mbajtëm atë pushkën e gjatë
Që kurrë s'e lëshuam as ditë, as natë.

Rrugëve të tua si artere anemiku
Kaluan taksmbledhës me çanta dhe thikë,
Por kurrë s'u ngjit në rrugët e tërthorta
Një copë linjë elektriku,
Një radio, një harmonikë.

T'i shkelën shtigjet qindra xhandarë
Po kurrë më tepër se tre arsimitarë;
Ku ta dije ti ç'ishin pedagogët?
Ashtu si s'ti njihnin rrugët e tua mjekët
Ndër shekuj s't'i gjetën as gjeologët.

Luteshe dhe futeshe në vakëfe, altare
Mirdita ime e varfër dhe bujare,
Përherë e panginjur me bukë e lakër,
Megjithëse gjoksin e kishe plot bakër.

Ndoshta kishe parë fshehur dy dashnorë
Po kurrë një çift në valle dorë për dorë.

Ti shpesh kishe parë të vriteshin dy vëllezër,
Se njëri i preu tjetrit një dardhë të egër;
Në vendin ku dardha gjeth më s'lëshonte
Brez pas brezi hasmëria lulëzonte. . .

* * *

Si gjarpërinj të ftohtë pas shkurresh,
Pranë pushkësh, mbështetur pas gurësh
Pusitë mes ankthit përgjonin parreshtur
Të gatshëm
Të heshtur.

Ja! Rrugën e ngushtë me gjoksin e gjerë
Po çan ai, që pritej me orë. . .
Pritej
Të vritej.
Tytat lëviznin si trarë të një postbloku
Të shkretë;
Uleshin, fiksoheshin për të ndaluar
Një jetë.
(Sa zemra ndaluan rrahjen befas
Në postbloqet e tu ilegalë
Që kohrat të vunë në pragjet e jetës,
O Mirditë e pavdekshme mbi male?!).

Si mund ta harrojmë mësuesin e parë
Me pallto shajaku, me kësulë të bardhë?
Në çantë ai kishte libra dhe revole. . .
Në sytë e ëmbël — shkëndia revolte.
Dhe rrinin librat me revolen aq pranë
Si kurrë në jetë kështu s'kishin qënë.

Në mësim na i shpjegonte të dyja
Dhe librin dhe armën e shtrenjtë;
Ne shpejt
Krenaria
Na çonte gjer në ré,
Ndonëse rrinim këmbëkryq mbi dhé.

O, sa pak gjëra dinim ne atëherë!
Kur mësuesin na e vranë në mes të klasës
Mësuam sa i rreptë është zemrimi i masës.

Dhe rrypat e çantave mbi supet e njoma
U bënë rrypat e armëve tona.

* * *

Tri dalta te mprehta në shkëmb matin forcat,
Tri karro, të lehta lëviznin mbi shina;
Kjo tokë e thinjur të forta i ka kockat
Ndaj duheshin mina, shumë mina. . .

Qe fillim!

Të nesërmen barangat do të shtoheshin.

Qe fillim! Të nesërmen të rënda karrot do lëviznin.

Qe fillim! Me këngët e minave malet do të
zgjoheshin.

Qe fillim! Të derdhur në bakër të kuq

Do të shëndrisnin

Statujat e Heronjve të Lirisë,

Portretet e Heronjve të Punës Socialiste.

* * *

Loste një fëmi me një hekur pushke
Brigjeve të Matit mbi shalë të një mushke
Dhe ëndërronte Mati qerpik shelg
E murmuriste gurgullt Mati vetull shkëmb:
«Ç'desh në shtratin tim kjo tytë kalibër — belg,
Sa herë nga klithm' e saj gjaku blu m'u tremb?
. . . Kërkëllinin dëndur korbat nëpër shpate,
Pas çdo krisme korba vinin rrotull.
Sa kalibra armësh u mundën nga spatat,

Sa ngjyra tankesh i ndryshkën rrotat
Pranë brigjeve të mi
Kur gjaku blu m'u tremb? . . .»
Dhe aty ku kalibrat u mundën nga spatat
Lindën dritat, që shtigjet tona ndrisin,
Ndërsa barkat mes liqenit ndejnë si lopatat
Shtyjnë këngët që peshkatarët lehtë nisin.
Se erdhi një mëngjez rinia e atdheut
Një digë t'u vuri kujtimeve të vrazhda.
Romantika jonë, o Mat të rrëmbeu
Ndaj u derdhe për ne nër tela dhe të lashta.

* * *

Si udhëtar i përjetshëm Fani ecën poshtë
Këngët e valëve duke mbjellur brigjeve.
Kjo këngë është e lashtë
Kjo këngë është pa nota,
Tingujt e saj herë-herë janë lirikë
Herë-herë të vrullshëm, të fortë.

Fani ecën poshtë, unë lart po ngjitem,
Ngjitem shtigjeve të reja të Mirditës,
Ku kaluan partizanët dhe lanë në këngën e madhe
tinguj!

Xhaferr Lubonja e Pano Xhamballo mes tingujve
ngrihen;

Drejt heroizmit të tyre ngjitem si drejt dritës.

Që nga lapidari më përshëndet me dorë

Hajdar Tafë Goriçani,

Më thërret atje majë bjeshkësh me borë

Të më tregojë si mundet tufani.

Unë ngjitem buzë Fanit.

Teposhtë zbresin cuca për në hekurudhë dhe
shkolla.

Andej këndeje gërshetohen rrugë iniciativash. . .

KATËR HEROINAVE TË MIRDITËS

Po harruan armiqtë se s'mund të mateshin me diellin,
Harruan se s'mund të ndalnin shpërthimin e luleve
Që popujt me gjakun e tyre ujin
Dhe në ndërgjegje mbjellin.

* * *

Lulet...

Lulet e para,

Kur pranverat derdhin buzëqeshjen e tyre mbi tokë

Ne i marrim të freskëta dhe i vëmë në lapidar...

Në heshtje, e zjarhtë ti na çfaqesh përsëri

Me flamurin e brigadës «Heronjtë e Vigut» në dorë

Dhe me një tufë rrezesh të pashuara në sy.

Por ja: Një krisëm e largët na këput mendimin,

Një natë mirditore thyhet bash në mes,

Një zë i tingullt na freskon kujtimin:

— «Mua mund të më vrisni, . . . por
Malësia nuk vdes. . .».

Ti mbete e fortë ballë klithmës së kriminelëve,
Por ata kishin pushkë, Mrikë, kishin pushkë,
Grykët e tyre t'i drejtuan bash në zemër.
Armiku e dinte se komunizmi aty ndriste
Dhe desh ta vriste.

* * *

Në Kurbnesh u bë mbledhja e asamblesë,
Tri katunde u bashkuan në vrullin e ri. . .
Cucat flakën tej shaminë e zezë,
Katundet në flakë revolucioni
Dogjën distanca e kufij,
Horizonti u bë më i gjerë se dje,
Zemrat më të gjera se horizonti u bënë.
Sot njerëzit nisën një rrugë të re
Ku seicili ka diçka për të thënë.
Kjo grua tani sapo doli nga ara
Me baltë e ka dorën që ngriti n'asamble:
— Me leje, shokë, emërin Shkurtë Cara
Ta vemë në ballë të kooperativës së re!

Veteranin e tradhëton një bulë lot.
Një nënë ngre ballin dhe mendon pak.

Ky pionier dorën e së motrës shtrëngon fort
Dhe buqeta duartrokitjesh ngrihen lart...
Ato ushtojnë si simfoni në mal e shpat,
Minat galerive ushtimën e pasojnë.
Maqinat me bori përshëndesin që larg.
Rreth lapidarit tënd, o Shkurtë
Fatosat këndojnë.

* * *

Tani është maj.
Fushave të Myzeqesë lulet kundërmojnë,
Vrulli rinor i rritet Myzeqesë.
Një vullnetare mirditore dhe një gjirokastrite
Dorë për dorë shetisin buzë trasesë,
Me radhë njëra tjetrës i tregojnë...
Pranë lapidarit të Shkurtë Vatës ulen,
Maria flet për Marten dhe Prenën.
Lilika për Persefonin dhe Bulen.

Ky tregim nisi në vite të ndryshme
Dhe s'flet për dhëmbje e lot,
Ai flet thjeshtë për heroizmin
Që lart po e ngjitin
Shqiponjat e reja sot.

O motra heroike,
 Ju ishit të parat vullnetare
 Që i dhatë djersën hekurudhës së parë.
 Ju vështronit shinat mbi trase
 Si dy duar
 Të fuqishme, të hekurta
 Që zgjaste për të rrokur socializmin
 I dashuri atdhe.

Pranë shinave të reja
 Ju mësuat shkronjat e para.
 I morët me vete ato shkronja, ende të pasigurta
 Për t'i bërë në Mirditë
 Si shinat
 Të forta,
 Të drejta
 Të sigurta
 Që të mund të kalonin lirisht mbi 'to pastaj
 Lokomotiva e dijes
 Dhe vagonat e librave të reja.

Dhe morët atje mbi të gjitha
 Gjënë më të sigurt,
 Fjalën më të bukur të Shqipërisë:
 Tëserën e kuqe të partisë.

* * *

Por armiqtë të katrave ju vranë natën,
Se natën në ndërgjegje ata kishin,
Se vetë të zes dhe të
Pabesë
Si vetë nata ishin.

Mrikë,
Shkurtë,
Martë,
Prenë!

Secila prej jush ka një emër,
Por si t'ju ndaj, si t'ju thërres me poezinë?
Të katra bashkë ju jeni një zemër
Që rrahu përjetësisht për Partinë!

PASQYRA E LËNËS

Faqe

Mendime buzë lumit Drin	3
Dje të lapidari	6
Tregimi i veteranit	8
Kirurgët e maleve	10
Gjirokastër	14
Kur zgjohen bjeshkët	16
Tinguj të vendit tim	17
Balladë për Shkurte Carën	20
Kur shkoj në telegrafë	22
Mbi urën e Fanit	23
Bisedë me vajzën	24
Për Migjenin	25
Duvaku i grisur	26
Dëshirë	27
Njeriu i bronxtë	28
Një dritë e fortë	29
Letër studentes	31
Pyetje poezisë	32
Nga ditari i vitit 1967	34
Forcë nga malet	38
Kur lind dielli	40
Medalja e poetit	41
Për varret e huaj	42
Motive mirditore	43
Katër heroinave të Mirditës	50